

Netwerktafel N1.13

Wie? Kenmerken van kwetsbare doelgroepen

De groep heeft de volgende kenmerken opgeschreven:

- Meervoudige problematiek
- Onbalans tussen draagkracht en draaglast
- Psychiatrische problemen
- Hechtingsproblematiek
- Laaggeletterd
- Moeilijk lerend
- Licht verstandelijke beperking
- Geen basisschool doorlopen
- Niet NL of Engels sprekend
- Gezondheidsproblemen
- Geen toegang tot zorg
- Zorgmijdend
- Ongunstige opvoedingscontext
- Geen optimale omgeving
- Generatie-op-generatie patronen
- Geen netwerk in de buurt
- Weinig sociale steun
- Relationele beperkingen
- Erg jong getrouwd (13-15 jaar)
- Vrouwen met een migratie-achtergrond
- Statushouders
- Niet passen in wat de maatschappij vraagt
- Exclusie
- Lage SES
- Armoede
- Sterk in de eigen (kleine) context

Kwetsbare groepen hebben soms enkele, soms meerdere van deze kenmerken.

Themis werkt met inwoners, meestal vrouwen met een migratie-achtergrond, die geen basisschool hebben doorlopen, die vaak erg jong getrouwd zijn (13-15 jaar) en die geïsoleerd leven. Zij wonen soms al vele jaren in Nederland. Als gevolg hebben zij meerdere van de bovenstaande kenmerken en kunnen er ook problemen zijn zoals huiselijk geweld en kindermishandeling.

Dit roept een beeld op van een complexe problematiek, waarbij de volgende vraag wordt opgeroepen: hoe goed sluit het aanbod vanuit zorg, welzijn en onderwijs aan? Een interventie heeft altijd een veranderingsaspect = een leeraspect (agogisch). We willen immers een verbetering teweeg brengen.

Wat zijn interventies, die naar de burger toe gaan en uitdagen tot het zetten van leerstappen – en wat zijn interventies die ver van de burger afstaan, waardoor er geen verandering plaatsvindt? En wat zijn daarvan de kenmerken?

Wat niet? Kenmerken van niet-succesvolle programma's/interventies

Kenmerken van interventies waardoor ze niet succesvol zijn voor deze groep zijn bijv.:

- klassikaal
- Nederlands als instructietaal
- uitgaan van "onze" waarden en normen

- uitgaan van het systeem (zorg/gezondheid)
- zendend
- eisend (met sancties)
- vereist reizen (bijv. met OV)
- gemengde groepen m/v

Interventies die kenmerken hebben waardoor ze niet succesvol zijn voor deze groep zijn bijv.: inburgeringsonderwijs, taalcursussen (als ze klassikaal en in een gemengde groep plaatsvinden), participatieworkshops (participatieverklaring), lessen over seksualiteit/m-v verhouding.

Wat? Kenmerken van succesvolle programma's/interventies

De groep heeft de volgende kenmerken genoemd:

- Benutten van eigen kennis
- Groepsconsult / peer support
- Professional verbindt mensen
- Het netwerk in de buurt vergroten
- In de eigen omgeving: thuis of in de wijk
- Maatjes/buddy's
- Herkenning in elkaar / lotgenoten
- De tijd nemen om vertrouwen op te bouwen
- Problemen mogen benoemen
- Langdurig investeren
- Vertrouwdheid en continuïteit
- De ontwikkeling/verandering volgen
- Aansluiten bij het niveau
- Begeleiding naar wat men zelf kan en wat samen moet
- Aansluiten op het tempo van het gezin
- Iemand thuis ophalen en meenemen naar een activiteit
- Consultatiebureau als ingang/vindplek
- Koppelen inloopspreekuur/speeltuin
- Activiteiten die er echt toe doen, die niet nep zijn

De groep plaatste kaartjes met interventies die aan deze kenmerken voldoen dichtbij de binnencirkel – de doelgroep. Voorbeelden: Voorzorg, Home-start, oplossingsgerichte methodieken, familie-beraad, eigen kracht conferentie, intensieve daghulp, job carving, gezinsinterventies, groepsconsultatiebureau, video-home-training, taalontmoeting, Stevig ouderschap, voorschool/VVE, moeder-babygroepen, buurtteam, Al Amal, Themis.

Themis biedt de doelgroep een jaarprogramma (2-3 dagdelen per week) in het wijkcentrum.

Er wordt een veilige leeromgeving gecreëerd:

- **kleine groep (max. 15p.) van deelnemers met dezelfde kenmerken qua gender, culturele afkomst, taal**
- **beginnen in de moedertaal, toewerken naar Nederlands**
- **begeleidster met dezelfde culturele achtergrond (rolmodel)**
- **participatief: aansluiten op wat voor de groep relevant is om te leren**
- **uitdagerend: perspectieven binnen en buiten de groep benutten om te leren**
- **semi-gestructureerd programma: de uitwisseling gaat altijd vóór de lesstof**
- **toeleidend: na het jaarprogramma doorstromen naar (vrijwilligers-)werk of interventies**

Conclusie

Het is voor deze inwoners essentieel dat wij ons verplaatsen naar hún startpositie, in plaats van hen te vragen om ergens naar toe te komen voor een programma. Je kunt de kenmerken van een succesvolle interventie gebruiken als checklist om je eigen interventie tegen het licht te houden.

Christa Nieuwboer, c.nieuwboer@apparent-onderzoek.nl